

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2024

Hyväksytty hallituksen kokouksessa 8.4.2025
Vahvistettu varsinaisessa kevätkokouksessa 29.4.2025

1. YLEISTÄ

PANK ry on yleishyödyllinen, liiketoimintaa harjoittamaton yhteisö, joka on perustettu vuonna 1985. Sen pyrkimyksenä ja tavoitteena on edistää päällystealan toimintaedellytyksiä yleisesti ja tasapuolisesti.

PANK ry vaikutti yhteiskunnan päätöksentekoon tuottamalla faktatietoa tiestön kunnosta ja rahoitustarpeesta päätöksenteon tueksi yhteistyössä muiden organisaatioiden ja tahojen kanssa.

2. JÄSENET

Ajanjaksona 1.1.–31.12.2024 PANK ry:ssä oli jäseniä 24, jotka edustavat valtion virastoja ja laitoksia, kuntia, tutkimuslaitoksia, alan urakoitsija- ja suunnitteluyhtiöitä, alan koneita, laitteita ja raaka-aineita tuottavia yhtiöitä ja niiden muodostamia yhdistyksiä sekä liikennettä edustavia yhdistyksiä.

Jäsenet:

INFRA ry // Asfalttijaosto	Ramboll Finland Oy
INFA ry // Kiviainesjaosto	RC Infra Oy
ELY-keskukset	Roadscanners Oy
Finavia Oy	Hot Mix Oy
Väylävirasto	Suomen Kuntaliitto
Oulun yliopisto	Nynas Oy
Aalto-yliopisto	Tiemerkintä A&E
Metropolia	Autori Oy
Tampereen yliopisto	Fasgron Oy
Sitowise Oy	EKS Sverige, jäsen 03.24 alkaen
Moottoriliikenteen Keskusjärjestö ry	Via Blanca Oy, eroaminen 04.24
Ramboll CM Oy	Finnmap Infra Oy, jäsen 04.24 alkaen

3. HALLINTO

PANK ry:n kevätkokous pidettiin 29.4.2024 ja syyskokous 28.10.2024. Kevätkokouksessa käsiteltiin ja vahvistettiin vuoden 2023 toimintakertomus sekä tilinpäätös ja syyskokouksessa käsiteltiin vuoden 2025 toimintasuunnitelma ja talousarvio.

PANK ry:n hallituksen puheenjohtajana on toiminut Tero Ahokas / Varsinais-Suomen ELY-keskus ja varapuheenjohtajana Nina Raitanen / INFRA ry.

Yhdistyksen tulot kaudella 2024 olivat 20 031,66 euroa, joka koostui Asfalttinormien myyntituloista sekä jäsenmaksuista. Tilikauden tulos oli 23 114,00 ylijäämäinen. Talous on vakaalla pohjalla.

Hallitus

Tero Ahokas	VAR ELY, puheenjohtaja
Nina Raitanen	INFRA ry / Asfalttijaos, vpj
Lauri Suikki	UUD ELY, sihteeri
Leo Kaariniemi	INFRA ry / Asfalttijaos, Peab Industri Oy
Marko Sallinen	Nynas Oy
Pirjo Kuula	Tampereen yliopisto
Jarmo Eskola	Ramboll CM Oy
Antti Hietakangas	Hot Mix Oy
Ville Routama	INFRA ry / Kiviainesjaos, Rudus Oy
Vesa Männistö	Väylävirasto
Mika Lindholm	Metropolia
Simo Kesti	Espoon kaupunki

PANK ry:n toiminnallisena sihteerinä toimivat Sari Pietikäinen (INFRA ry) ja kirjanpidosta vastasi Paperless Oy.

Tilintarkastajina olivat Ossi Himanka ja Jukka Ovaska sekä varatilintarkastajina Lars Forsten ja Paavo Syrjö.

Hallitus kokoontui toimikautensa aikana neljä kertaa.

Hallitus käsitteli kokouksissaan mm. seuraavia asioita:

- Ajoratamerkinnot, malliasiakirjojen päivitystarve
- PANK ry GRPR-tietosuojaselosteen laatimisesta ry:lle
- REACH kemikaaliturvallisuusasetuksen tilanne

PANK ry hallituksen kokouksen vieraina olivat 3.9.2024 Viron ESTICA:sta Tarmo Trei ja Viron liikennevirastosta Romet Raun. Tarmo Trei esitteli ESTICA:n toimintaa ja Viron päällystetoimialan kuulumisia.

4. TOIMIKUNTIEN JA VALIOKUNTIEN TOIMINTA 2024

HANKINTATOIMIKUNTA

Tuula Smolander	Jyväskylän kaupunki, puheenjohtaja
Niklas Nevalainen	KAS ELY, varapuheenjohtaja
Janne Hölttä	KES ELY
Ossi Saarinen	Väylävirasto
Pirjo Kuula	Tampereen Yliopisto
Heikki Laristo	Helsingin kaupunki
Harri Silvonen	Kouvola kaupunki
Marko Sallinen	Nynas Oy
Atte Lyytikäinen	Peab Industri Oy
Henri Väisänen	Peab Industri Oy
Kai Kelola	Peab Industri Oy
Mika Häkli	GRK Suomi Oy
Timo Mäki	Super Asfaltti Oy
Juuso Lukkarinen	Asfalttikallio Oy
Ville Kuismin	Asfalttikallio Oy
Jukka Kirjavainen	HTJ Oy
Nina Raitanen	INFRA ry

Hankintatoimikunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Päällystysasiakirjojen osalta ei tunnistettu päivitystarpeita toimikunnan jäsenten havaintojen ja/tai saadun palautteen perusteella. Asiakirjojen käyttöönotto on edelleen ollut vähäistä. Vuoden aikana jatkettiin asiakirjojen käyttöönoton edistämistä mm. mainostamalla niitä erilaisissa kuntatilaisuuksissa ja henkilökohtaisilla kontakteilla.

Syksyllä pääpaino oli ajoratamerkintäasiakirjojen päivityksen käynnistämisessä. Työ saatiin hyvin käyntiin ja tammikuulle 2025 oli sovittu webinaari, jossa oli tarkoitus esitellä päivitetyt asiakirjat yhdessä päällystysasiakirjojen kanssa. PANK ry:n hallitus päätti keskeyttää asiakirjojen päivityksen.

ASFALTTINORMITOIMIKUNTA

Pirjo Kuula	Tampereen yliopisto, puheenjohtaja
Riku Tujunen	Helsingin kaupunki, Stara, sihteeri
Sara Väänänen	Asfalttikallio Oy, sihteeri
Katri Eskola	Väylävirasto
Mika Häkli	GRK Suomi Oy, <i>1.5.2024 alkaen</i>
Juha Laurila	INFRA ry
Niklas Nevalainen	KAS ELY, <i>1.4.2024 alkaen</i>
Nina Raitanen	INFRA ry
Helena Remes	Nynas Oy
Petri Sikanen	GRK Road Oy, <i>22.3.2024 saakka</i>
Sami Similä	Mitta Oy
Markus Simonen	Keski-Suomen ELY-keskus, <i>27.3.2024 saakka</i>
Katriina Tallbacka	Inspecta Sertifiointi Oy
Juhani Tirkkonen	Turun kaupunki
Jussi Tuominen	Asfalttikallio Oy
Henri Väisänen	Peab Industri Oy

Kokoukset

Asfalttinormitoimikunta kokoontui vuoden 2024 aikana kolme kertaa. Kaksi kokousta järjestettiin etäyhteyden välityksellä ja yksi kokous järjestettiin lähikokouksena Helsingissä etäyhteyshämmöllisyydellä. Kokouksissa käsiteltiin Asfalttinormeista 2023 saatua palautetta ja korjausehdotuksia

Standardisointityö

Toimikunta on toiminut CEN TC227/WG1:n taustaryhmänä ja osallistunut asfalttialan EN-standardiluonnoksia koskevien Suomen näkökohtien esille tuomiseen ja lausuntojen valmisteleamiseen. Kokouksissa on myös keskusteltu kiviaines-, bitumi ja asfalttipäällysteiden tuote- / tuotannon laadunvalvontastandardien sisällöistä ja kehittämistarpeista Suomen osalta. Toimikunnan jäsenet ovat osallistuneet TC 227 (tien materiaalit) Suomen seurantaryhmän kokouksiin.

Muu toiminta

Asfalttinormitoimikunta vieraili Nokian Tehdassaareissa 13.6.2024.

LABORATORIOTOIMIKUNTA

Laboratoriotoimikunnan (LTK) kokoonpano

Tero Porkka / Riku Fagerström, TY, sihteeri
Jarkko Klami, Rudus Oy
Sami Similä, Mitta Oy
Ari-Petteri Kuivalainen, Mitta Oy
Katri Eskola, Väylävirasto
Heli Nikiforow, Aalto yo
Riku Tujunen, Stara
Janne Kovanen, Asfalttikallio
Helena Remes, Nynas Oy
Eeva Huuskonen-Snicker / Juho Meriläinen, Destia Oy
Katriina Tallbacka, Kiwa Inspecta
Tommi Valjakka, Peab Industri Oy
Henri Väisänen, Peab Industri Oy, puheenjohtaja

LTK:n kokoukset

LTK kokoontui toimintavuonna kuusi kertaa.

Menetelmäkehitys

EN-testausstandardeja on jatkuvasti tarkastuskierroksilla ja näitä kommentoitiin CEN-työryhmille. Vuosi 2024 oli EN-standardien kommentoinnin kannalta hiljainen. Kommentointipyyntöjä tuli muutamista Suomessa käytössä olevasta asfalttistandardista. Lisäksi revisiokyselyitä tuli muutamista Suomessa käytössä olleista standardeista. Ltk:n näkemyksen mukaan standardeihin ei ollut merkittävää päivitystarvetta.

PANK-menetelmiä päivitettiin PANK-9003 ja 5214 osalta. Menetelmien hyväksyminen venyi kuitenkin vuoden 2025 puolelle. Uusia PANK-menetelmiä ei laadittu vuoden 2024 aikana.

Laboratorioiden PANK-hyväksymismenettely

Laboratorioiden PANK-hyväksyntää hoiti Inspecta sertifiointi Oy, perustuen PANK ry:n ja Inspecta sertifiointi Oy:n väliseen sopimukseen. LTK toimi Inspecta sertifiointi Oy:n teknisenä toimikuntana ja valvoi tarkastus- ja hyväksyntätoimintaa.

Vuonna 2024 PANK-hyväksynnän soveltamisaluetta laajennettiin koskemaan myös maalaboratorioita. Tämän takia TR10- ohjeistusta jouduttiin päivittämään. Päivitystyö aloitettiin joulukuussa 2024. Ohjeistuksen hyväksyminen venyi vuoden 2025 puolelle.

Vuonna 2024 myönnettiin yksi uusi PANK-hyväksyntä. PANK hyväksyttyjä testausorganisaatiota on tällä hetkellä 25 kpl ja 1 kpl hakemustilassa.

Laboratorioiden väliset vertailukokeet ja muu testaukseen liittyvä tutkimus

PTM-autojen vertailukokeet järjestettiin yhdessä toimijoiden kanssa. Vertailukokeet järjestettiin touko/kesäkuussa. Vuonna 2024 järjestettiin vertailukoe maksimitiheydelle (EN 12697-5) ja Vedenkestävyydelle (EN 12697-12). Vertailukokeet olivat laboratorioille omakustanteisia.

Vuodelle 2025 päätettiin järjestää vertailukokeet (Peab Industri Oy) asfalttipäällysteen paksuudelle (SFS EN 12697-36) sekä kappaleitiheydelle (SFS EN 12697-6). Kiviainesten vertailukokeet (Mitta Oy) järjestetään kuulamyyllylle (SFS EN 1097-9) ja LosA:lle (SFS EN 1097-2). Vertailukokeisiin osallistuminen on laboratorioille omakustanteinen.

LTK:n muu toiminta

LTK:n menetelmäpäivä pidettiin 25.1.2024 Helsingissä. Osallistujia oli 92.

LTK antoi kommentteja Väylän ohjeeseen ”uusien päällysteiden laadunosoitusmittaukset 2025”.

KOULUTUSVALIOKUNTA

Antti Knuutila	MANK/ INFRA ry, puheenjohtaja
Lauri Haikola	Rakennusliitto
Eero Hannuksela	Jyväskylän AO
Mikko Kemppainen	Salon seudun ammattiopisto
Pekka Kinnunen	Taitotalo
Pirjo Kuula	Tampereen yliopisto
Risto Lappalainen	Väylävirasto
Mika Lindholm	Metropolia
Tero Liski	Peab Industri Oy
Jussi Länsitalo	Amomatic Oy
Kim Niemelä	Skanska Industrial Solutions Oy
Juha Putkinen	Cleanosol Oy
Mika Randen	Salon seudun ammattiopisto
Pasi Rätty	Gradia
Petri Sikanen	GRK
Riku Suojala	Jyväskylän AO

Valiokunta ei kokoontunut toimintavuoden aikana.

TEKNINEN VALIOKUNTA

Miikka Himmi	Ramboll CM Oy, puheenjohtaja
Nina Raitanen	Infra ry, sihteeri
Tero Ahokas	Varsinais-Suomen ELY-keskus
Ossi Saarinen	Väylävirasto
Katri Eskola	Väylävirasto
Ville Alatyppö	Helsingin kaupunki/Stara
Atte Lyytikäinen	PEAB Industri Oy
Ville Himmi	PEAB Industri Oy
Simo Saljola	Espoon kaupunki
Kai Suomi	Fastron Oy
Heikki Keskinen	GRK Suomi Oy
Markku Kilpeläinen	Skanska Industrial Solutions Oy
Jussi Tuominen	Asfalttikallio Oy
Helena Remes	Nynäs Oy
Ari Tulus	Wirtgen Finland Oy
Mikko Rekola	Asfalttikallio Oy

Kokoukset

Valiokunta kokoontui vuoden 2024 aikana 4 kertaa kokouksiin.

Kokouksissa käsiteltiin mm. valtion päällystysurakoissa muuttuneita käytänteitä sopimuksen sisällön suhteen ja muutoksia tuleville vuosille, valtion päällysteiden opassarjan tiekarttaa, bitumin matkaa nykyhetkessä raakaöljystä lopputuotteeksi, EAPAn ajankohtaisia asioita ja ligniini koeosuuksien toteutuksista vuonna 2024.

Vierailut

Valiokunta järjesti kaksipäiväisen excursion heinäkuussa Savon alueelle, jossa vierailtiin Finavian Kuopion lentoaseman peruskorjauksessa ja Pohjois-Savon ELY -keskuksen valtatie työmaalla lisälmessa.

Vierailut järjestettiin hyvässä yhteistyössä tilaaja organisaatioiden sekä urakoitsijoiden kanssa, joista kiitokset järjestäjille Finavialla, Pohjois-Savon ELY-keskukselle, Asfalttikalliolle ja Peab Industrille.

TIEMERKINTÄVALIOKUNTA

Ossi Saarinen	Väylävirasto, puheenjohtaja
Mika Launonen	Cleanosol Oy, varapuheenjohtaja
Anne Valkonen	Finnmap Infra Oy, sihteeri
Antti Hietakangas	Hot Mix Oy / RMS Oy
Harri Linnakoski	HTJ Oy
Keijo Pulkkinen	Autori Oy
Mika Honkasalo	Helsingin kaupunki
Mikael Sulonen	Ramboll RST Finland
Juha Rissanen	Ramboll CM Oy
Markus Lahti	Tiemerkintä A&E Oy
Samuel Louhisaari	Teknos Oy
Risto Lappalainen	Väylävirasto
Tero Ahokas	Varsinais-Suomen ELY-keskus
Topi Ritämäki	Hot Mix Oy / RMS Oy
Tuomas Vasama	Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Tuomas Österman	Väylävirasto

Vuoden 2024 aikana Tiemerkintävaliokunta järjesti neljä kokousta Teamsillä. Varsinaisten kokousten lisäksi valiokunta järjesti pienryhmällä kokouksia, jossa valmisteltiin vuoden 2025 Tiemerkintäpäiviä. Valiokunta ei järjestänyt valtakunnallisia Tiemerkintäpäiviä 2024 vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

Tiemerkintävaliokunnan kokouksissa oli esillä mm. seuraavia asioita vuonna 2024:

Edistettiin sertifioitujen materiaalien käyttöönottoa vuodesta 2027 alkaen maanteilla tehtävillä uusilla tiemerkinnöillä sekä tätä edeltävää bonusmahdollisuutta. Seurattiin sertifioitujen materiaalien käyttöönottoa muissa Pohjoismaissa sekä aloitettiin pohjoismaista yhteistyötä sertifioitujen materiaalien käytön edistämisessä ja todentamisessa.

Edistettiin Tiemerkintöjen laatuvaatimukset -ohjeen käyttöönottoa.

Seurattiin ja edistettiin Tiemerkintöjen teettämisohjeen päivitystyön aloitusta.

Tiemerkintöjen ympäristöasioiden kehittyminen

Edistettiin päästöjen vähentämisen seuranta ja laskentaa tiemerkinnöissä.

Osallistuttiin tiemerkintöjen näkökulmasta käynnissä olevaan kunnossapidon kuorma-autoja ja työkoneita koskevaan ympäristövaatimusten tiekartan valmisteluun vuosille 2026-2030.

Tiemerkintähankintojen seuranta, kehittäminen ja rahoitus

Hankintojen tilanne, muutokset ja tavoitteet valtiolla ja kunnissa

Tiedottaminen tulevista tiemerkintähankinnoista ja niiden muutoksista

Tiemerkintöjen palvelusopimusten vertailuselvityksen läpikäynti

Valtion aluehallinnon uudistuksen, Elinvoimakeskukset, vaikutukset Tiemerkintähankintoihin

Tiemerkintöjen rahoituksen kehitys

Varattiin mahdollisuus osallistua tiemerkintöjen kunta-asiakirjojen päivitystyöhön, mutta se siirtyi ainakin toistaiseksi myöhempään ajankohtaan Tiemerkintävaliokunnan osalta. Käytiin läpi tärisevien jysintöjen tekemisen ja mitoituksen periaatteita ja yhtenäistettiin toimintatapoja sekä tehtiin ehdotus jatkotoimenpiteistä.

Turvallisuusasiat

Osallistuttiin Päällystys- ja tiemerkintätyöt -ohjeen päivitystyöhön. Päällistuksen ja tiemerkintöjen yhteinen turvallisuuspäivä järjestettiin Oulussa viime kesäkuussa. Tiemerkintäpuolen osallistujamäärä jäi kuitenkin vähäiseksi. Tiedotettiin alaa koskevista ohjeista, koulutuksista ja muista ajankohtaisista alaan vaikuttavista turvallisuusasioista.

Maanteiden tiemerkintöjen ominaisuus ja paikkatietojen vieminen Tievelhoon

Seurattiin työn aloitusta.

Tiemerkintöjen kansallinen ja kansainvälinen toiminta, kehitys ja kokeilut

Seurattiin tiemerkintämateriaalien CE- vaatimuksien ja standardien kehittymistä ja jatkettiin Pohjoismaista tiemerkintöjen kehitys ja yhteistyötä. Seurattiin tiemerkinnöissä käytettävien järjestelmien (mm. Autori, Harja) kehittymistä ja tiedotettiin uusista toiminnoista ja ominaisuuksista. Maanteiden nopeusrajoitusohjeen päivitystyön seuranta ja vaikutukset tiemerkintöihin.

Paluuheijastuvuusmittareiden vertailutesti 2024

Tiedottaminen tilaisuudesta ja käytännöistä sekä tulosten läpikäynti
Paluuheijastuvuusmittareiden vuosittainen hyväksyntätesti järjestettiin 18.4.2024.

Jatkettiin 1.6.2020 voimaantulleen Tieliikennelain siirtymäaikojen tilanneseurantaa

Seurattiin samaan suuntaan menevien kaistojen välisten sulkualueiden kulmamuuutosten edistymisen tilannetta

Tiemerkintäpäivien 2025 valmistelutyö ja päätöksenteko niiden järjestämisestä

Laadittiin kysely tiemerkintäpäivien järjestämisestä. Kyselyn perusteella päätettiin järjestää Tiemerkintäpäivät Jyväskylässä helmikuussa 2025.

YMPÄRISTÖVALIOKUNTA

Sara Väänänen	Asfalttikallio Oy, puheenjohtaja
Johanna Koskenranta	PEAB Industri Oy, sihteeri
Kai Suomi	Fasgron Oy
Antti Lyytinen	Asfalttikallio Oy
Jussi Tuominen	Asfalttikallio Oy
Jaakko Laine	Finnmap Infra Oy
Jani Laaksonen	GRK Suomi Oy (11.3.-20.8.2024)
Heidi Koskinen	GRK Suomi Oy (20.8.2024 alkaen)
Henri Perälä	GRK Suomi Oy
Heikki Laristo	Helsingin kaupunki
Juha Laurila	INFRA ry
Nina Raitanen	INFRA ry
Tuula Smolander	Jyväskylän kaupunki
Aki Muhonen	Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Helena Remes	Nynas Oy
Atte Lyytikäinen	PEAB Industri Oy
Juhani Tirkkonen	Turun kaupunki
Anne-Mari Haakana	Väylävirasto
Ossi Saarinen	Väylävirasto

Ympäristövaliokunta kokoontui yhteensä viisi kertaa vuoden 2024 aikana. Kokouksiin osallistui varsinaisten jäsenten lisäksi asiantuntijavieraita Motivasta ja Suomen Ympäristökeskuksesta.

Ympäristövaliokunnassa käsiteltiin vuonna 2024 toimintasuunnitelmassa määriteltäviä asioita:

Asfaltin ympäristövaikutuslaskentojen pilotointi ja laskentasäännön kehitystyö

Vuonna 2022 käyttöönotetun, alan yhteisen päästölaskentatyökalun käyttökokeilua jatkettiin edelleen tekemällä standardiin SFS-EN 15804 perustuvia ympäristövaikutuslaskentoja ELY-päälysteurakoiden kohteilta. Työkalun toimittaja on norjalainen LCA.no ja sen omistajana Suomessa on Infra ry.

Ympäristövaliokunta osallistui ohjausryhmänä Väyläviraston Motivalla teettämään ”Päälysteurakoiden ympäristövaikutusten tarkastelu” -projektiin. Projektissa haluttiin edelleen varmistaa laskentatyökalun toimivuutta pilottilaskennoin, vahvistaa tilaajien osaamista ja ymmärrystä laskentatulosten käytössä ja tulkinnessa sekä määritellä laskentojen perusteella asfaltinhankinnoille raja-arvo ja toimintamalli tiedon keräämiseksi. Raja-arvo tulee käyttöön vuoden 2025 ELY-urakoihin.

Ympäristövaliokunnassa seurattiin myös eurooppalaisen Asfaltin laskentasäännön, 'PCR for Environmental Product Declaration (EPD) for Bituminous mixtures' edistytymistä CEN/TC227/WG6 'Sustainability' -ryhmässä. Ohje on edelleen ryhmän työstettävänä ja se julkaistaan teknisenä ohjeena, ei standardina.

Vihreään siirtymään tähtäävien vastuullisuusvaatimusten vaikutusten tiedostaminen ja edistäminen asfalttialalla

Vihreän tai 'puhtaan' siirtymän vaatimukset koskevat myös asfalttialan toimijoita: urakoitsijoita, tilaajia ja arvoketjuja. Yleisesti vihreän siirtymän tavoitteena on, että ympäristövaikutuksiltaan paremmat tuotteet tulevat valituiksi, jolloin ilmastonmuutoksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset pienenevät.

Ympäristövaliokunnassa käsiteltiin aiheita, joilla asfalttiala on osana toteuttamassa vihreää siirtymää:

- Väyläviraston 'ympäristökriteerit väylähankkeissa' eli ympäristöperiaatteet ja kalustovaatimusten päivitettävä tiekartta sekä urakoihin asetettavat ympäristövaatimukset otettiin kokousten vakioaiheeksi.
- 'MARA'-asetuksen uudistus eli asfalttijätteen laajamittainen vapauttaminen maanrakennuskäyttöön oli käynnistynyt Ympäristöministeriössä ja Suomen ympäristökeskuksessa. Ympäristövaliokunta teki kannanoton asfalttirouheen uudelleenkäytöstä ensisijaisesti asfaltin raaka-aineena. Maanrakennuskäytössä rouhe on loppukäyttöä ja vaarana on, että se hukataan kierrosta lopullisesti. Vapauttaminen ei näin toteuta kiertotalouden eikä luonnonvarojen säästämisen periaatetta ja mahdollista päästötavoitteiden toteuttamista. Asfalttirouheen hukkaamisella on myös merkittävä kansantaloudellinen merkitys rouheen sisältämän bitumin ansiosta. SYKE:ltä asetuksen valmistelija oli vieraana ympäristövaliokunnassa ja asiaa esiteltiin myös Ympäristöministeriöön 'Julkisten hankintojen pyöreän pöydän' sidosryhmäkeskusteluissa, jolla pannaan toimeen hallitusohjelman mukaista ilmastotavoitteiden toteuttamista asettamalla julkisille hankinnoille ekologiset tavoitteet valtioneuvoston periaatepäätöksenä hiilijalanjäljen ja luontojalanjäljen vähentämiselle sekä kiertotalouden edistämiseksi.
- Ympäristövaliokunta antoi yhteisen lausunnon UTU-asetukseen, eli hallituksen esitykseen jäteluonteen päättämisen kevyemmästä menettelystä asfalttijätteen osalta.

Ympäristöasioiden edistäminen asfalttialalla, edistymisen tiedottaminen

Ympäristövaliokunta seurasi edelleen aktiivisesti alalla tapahtuvaa kehitystä ja alaan vaikuttavia muutoksia, kuten EU-taksonomian ja ilmastolainsäädännön vaikutusta asfalttialaan. Keväällä Ympäristövaliokunnan jäseniä osallistui Infran ammattipäivien päällystekurssilla paneelikeskusteluun, jonka aiheena oli ympäristövastuuteot asfalttialalla.

Päästölaskentapilottien avulla alkaa konkretisoitua Suomen asfaltin ympäristövaikutuksia pienentävät teot numeraalisina arvoina, kuten asfalttirouheen käytön ilmastovaikutus sekä energiamuotojen, eri työkonien ja -menetelmien sekä asfalttilaatujen vaikutus. Syksyllä Asfaltin palautepäivillä kuultiin kaksi esitystä asfaltin ympäristövaikutuksista.

Ajankohtaisia asioita vuonna 2024

Ympäristövaliokunta käsitteli kokouksissaan myös alan kehitystä ja muita ajankohtaisia asioita:

- seurattiin CEN/TC 227/WG 6 -ryhmän eurooppalaisen asfaltin PCR:n valmistelutyötä
- osallistui RT:n kestävästä rakentamisesta ja vähähiilisuuden tiekartan päivittämisen kommentointiin
- seurattiin asfalttijätteen REACH-asetuksen tulkintamuutosta ja sen vaikutusta asfalttiin

- tiedotettiin ympäristövahinkorahaston vaikutusta rekisteröityihin paikkoihin ja ympäristöluvitettuihin alueisiin
- tiedotettiin ympäristövaliokuntalaisia vuoden aikana julkaistuista raporteista ja selvityksistä sekä järjestetyistä koulutuksista:
 - Väyläviraston ja Motivan vuoden 2023 projektin ”Ympäristöselosteiden todentamisen tarkastelu” -raportti ja sen liite ”Ympäristöselosteiden tulkintaopas” (Väyläviraston julkaisuja 22/2024)
 - jätemateriaalien SIIRTO-rekisteriohje ja koulutustilaisuus
 - Ympäristöministeriön YLVA-jäteraportointikoulutus
 - Vähähiilinen rakennusteollisuus 2035 -tiekartta

PANK Ympäristövaliokunnan asiakirjat on tallennettuna omalle Teams-sivustolle.

Turvallisuusvaliokunta

Antti Lyytinen	Asfalttikallio Oy
Timo Jokinen	Peab Asfalt Oy
Aarni Isotalo	Kuljetusliike Aarni Isotalo Oy
Heidi Koskinen	GRK Oy
Helena Remes	Nynas Oy
Risto Lappalainen	Väylävirasto
Niklas Nevalainen	Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Nina Raitanen	INFRA Ry
Kati Kaskiala	INFRA Ry, sihteeri

Valiokunnan kokoukset

Valiokunta kokoontui toimintavuonna 2024 neljä kertaa. Tämän lisäksi järjestettiin turvallisuuskierrokset yhdessä asfalttijaoston kanssa Turun seudulle Asfalttikallion ja PEAB Asfaltin asfalttiasemille sekä pääkaupunkiseudulle PEAB Asfaltin keskuslaboratorioon ja Asfalttikallion sekä PEAB asfaltin levitystyömailla Espooseen ja Mäntsälään.

Kaikissa kokouksissa käsiteltiin osallistujien ajankohtaiset kuulumiset ja turvallisuustilanne. Tämän lisäksi keskusteltiin seuraavista asioista:

Kokouksessa 1 (24.1.2024) suunniteltiin päällystyskurssin 13.3.2024 ohjelmaa. Sovittiin, että Antti Lyytinen pitää turvallisuusvaliokunnan puheenvuoron, aiheina:

- Laatu asfalttimittareihin
- Edellisen päällystyskurssin työpajan tulokset
- Riskienhallinta
- Kesyttään kiire
- Asfalttialan tapaturmatilastoja

Valiokunnalle saatettiin myös tiedoksi, että TTL oli saanut 120 000 € rahoituksen työsuojelurahastolta HeatFit-hankkeelle. Hanke toteutetaan vuonna 2025.

Kokouksessa 2 (17.4.2024) perehdyttiin Rakennusteollisuuden ja Infran uuteen tapaturmatietojen raportointijärjestelmään, johon on siirrytty helmikuussa. Turvallisuusraportoinnin idea on kuten ennenkin, mutta tapaturmien luokittelua on kehitetty. Samoin käytiin läpi vakava tapaturma, joka tapahtui minikaivinkoneen siirrossa lavetilta. Kone putosi lavetilta ja kuljettaja loukkaantui vakavasti. Käytiin läpi myös valiokunnan toimintakertomus vuodelta 2023.

Kokouksessa 3 (6.9.2024) käytiin läpi Asfalttijaoston ja turvallisuusvaliokunnan turvallisuuskierrosten yhteenveto ja johtopäätökset. Todettiin, että kierroksia jatketaan vuonna 2025. Sovittiin myös, että valiokunta pitää puheenvuoron palautepäivillä 14.11.2024, aiheena turvallisuuskierrokset ELY-hankkeissa. Puheenvuoron pitävät Risto Lappalainen, Niklas Nevalainen ja Antti Lyytinen. Kokouksessa keskusteltiin myös yleisesti aliurakoitsijoiden toiminnasta työmailla, koska kauden aikana sattui kuorma-autojen ojiin kaatumisia, sähköjohteiden putoamisia ja ylinopeuksia asfalttityömailla. Kuorma-autoissa on myös puutteita lakisääteisessä varustuksessa (sammuttimet, imeytysaine, EA-välineet). Sovittiin, että pyritään tekemään kuljettajille tietoisuuskampania talven 2025 aikana.

Kokouksessa 4 (30.10.2024) käytiin läpi ja hyväksyttiin vuoden 2025 toimintasuunnitelma. Samalla sovittiin, että pyydetään valiokuntaan mukaan bitumikuljetusliikkeen (Salon Rahtikeskus Oy) edustaja. Nina Raitanen ilmoitti myös, että häneltä saa tietoa EAPA:n turvallisuusasioista. Aiemmin on jo sovittu, että vakavista tapaturmista ja läheltä piti-tilanteista ilmoitetaan Katille, joka siirtää ne Infran Safety Alert-pohjaan, jotka viedään Infran www-sivuille tiedoksi.

Tapaturmatilastot ja alan turvallisuuden seuranta

Vuonna 2024 kirjattiin asfalttialan suurimmissa yrityksissä yhteensä 51 tapaturmaa, joista 28 tapauksessa sairaspoissaoloja

- Asfalttiasemilla 6 kpl, joista yhdessä sairaslomaa
- Korjaamoilla 6 kpl, joista kaikissa sairaslomaa
- Levityspäässä 33 kpl, joista 16:ssä sairaslomaa

Tapaturmataajuus 2024

- 19,1 tapaturmaa/milj. työtuntia (0pv)
- 10,5 tapaturmaa/milj. työtuntia (>1 pv)

Asfalttialan tapaturmataajuus 1998 - 2024

Vuoden 2024 tapaturmatilastoyhteenveto

Asfalttialan **taajuus** 10,5 tapaturmaa/ miljoonaa työtuntia

Tapaturmista **tutkittu** 73 %

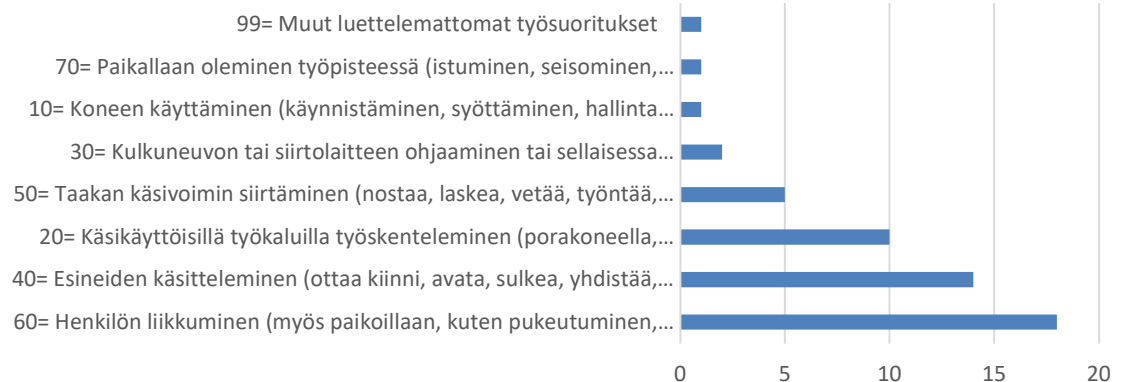
Tapaturma **tyypillisesti** sattuu henkilön liikkumisen, esineiden käsittelyn ja käsikäyttöisillä työkaluilla työskentelemisen yhteydessä

Luunmurtumia raportoitu vain yksi kpl

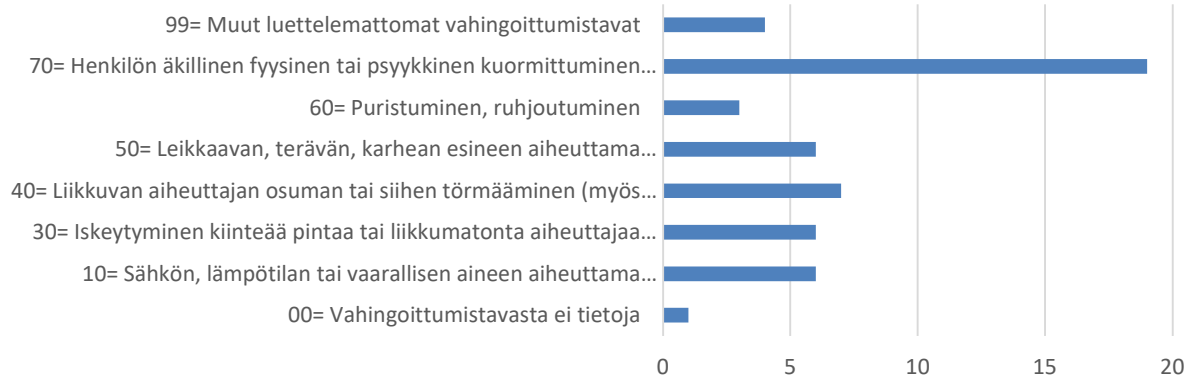
Sairaspoissaoloon johtaneita tapauksia 54%

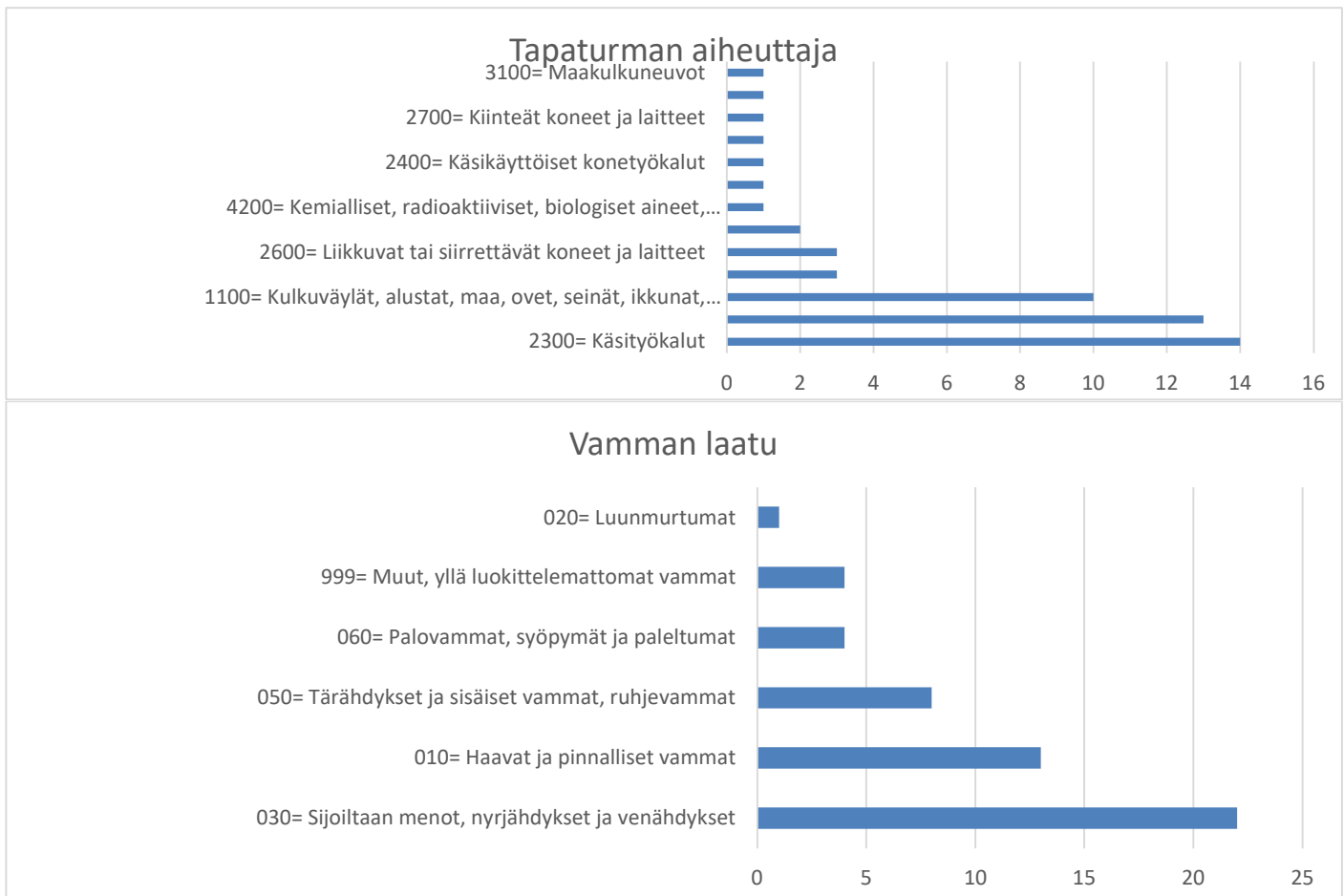
Vakavia tapaturmia 4 % (2 kpl)

Työsuoritus, jossa tapaturma sattui

Vahingoittumistapa

Vakavat tapaturmat

- 1. Minikaivinkone keikahti lavetilta:** Vuokratun minikaivinkoneen siirrossa lavetilta pois vuokraamon pihalle kone keikahti lavetilla, kaatui lavetilta alas sivulle ja pyörähti "katon kautta" voltin ympäri vastakkaiselle kyljelleen. Koneita ajanut työntekijä putosi avo-ohjaamosta ja jäi osittain kauhan puomin alle. Tapauksella ei ollut silminnäkijöitä.
- 2. Bussi osui työntekijään:** Katua asfaltoidessa liikenteen seassa toisella kaistalla ajanut linja-auto ei väistänyt tarpeeksi ja osui työntekijää päähän ja olkapäähän.

Esimerkkejä liikkumiseen liittyvistä tapaturmista

Liukastumiset ja kaatumiset:

Mustaan jähkään liukastuminen

Hitsatessa koneasemalla rummun sisällä horjautuminen

Asettaessaan oikolaudan paikalleen kompastui levittäjään

Laskeutui jyrästä epätasaiselle alustalle

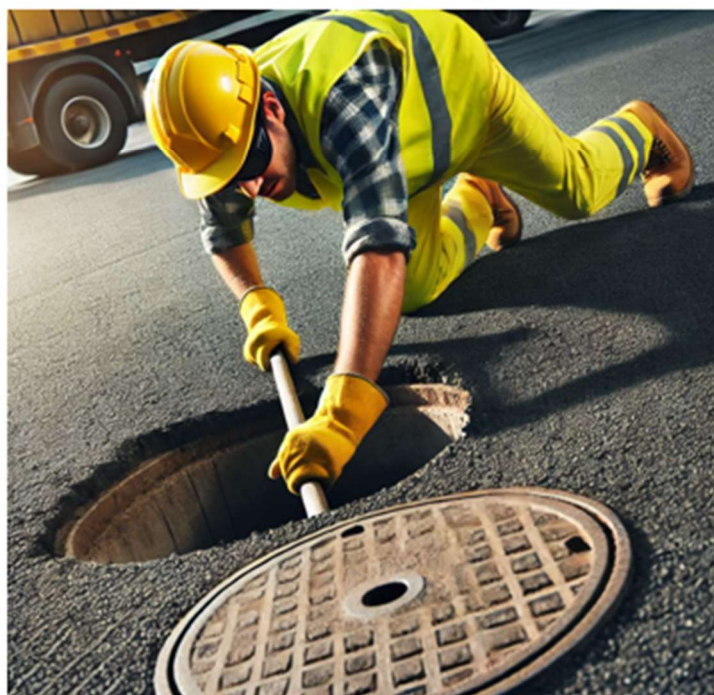
Kompastui levittäjän perän päällä

Liukastui koneen perältä alas tullessaan

Laskeutui tikapuita pitkin kuorma-auton lavalta

Esimerkkejä käsikäyttöisen työkalun aiheuttamista vammoista

- Henkilö kiinnitti elevaattorin ketjuun nostokuoppia ja löi avaimen päätä **moskalla**. Moska osui vahingossa kuupan runkoon ja kimposi siitä
- Henkilö hakkasi **vasaralla** kiilaa irrottaessaan vanhaa kulutuspalaa harjalaatikosta. Isku osui huonosti kiilaan, jolloin kiila kimposi
- Kulmahiomakoneella** sekoittajaa putsatessaan lensi metallinen roska silmään
- Asfalttiaseman ylärummun kulutuspalojen **hitsauksessa** hitsauskipinät paloivat housusta läpi
- Rautakanki** lipsahti (2 tapausta)
- Lapiolla** massakasaa lyödessä vamma hauikseen

Sovittiin, että valiokunta kerää yksityiskohtaiset asfalttialan tapaturmatiedot vuosittain sekä analysoi ja raportoi tuloksista sidosryhmilleen. Valiokunnan kokouksissa käytiin myös tarkemmin läpi vakavampia tapahtuneita tapaturmia ja läheltä piti –tilanteita ja tiedotettiin niistä.

Valiokunta oli aktiivisesti mukana vaikuttamassa työmaiden turvallisuuteen ja turvallisuusriskien hallintaan liittyvien työkalujen ja järjestelmien kehittämiseen sekä tilaajien hankintakriteerien täsmentämiseen yhdessä tilaajien kanssa.

Valiokunta seurasi aktiivisesti Suomessa tehtäviä työturvallisuus- ja terveyshankkeita sekä kansainvälisiä ympäristö-, turvallisuus- ja terveysasioita osallistumalla EAPA:n (Euroopan Asfalttiliitto) Ympäristö- turvallisuus- ja terveysvaliokunnan toimintaan.